

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

Összpontszám:	74 p	
---------------	------	--

Beküldési határidő: 2019. október 15.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

.....

1. Húzd alá egy pontért, hogy hányadik évfolyamon tanulsz!

7.

8.

1p	
----	--

2. Nem mindegy!

A Magyar kiejtési szótárból írtuk ki a következő neveket.

Vajon hogyan kell helyesen leírni az alábbi hat híres ember nevét?

Vörös Sándor: _____

Besenyei Ferenc: _____

Ötvös József: _____

Egresi Béni: _____

Babics Mihály: _____

Kazinci Ferenc: _____

12p	
-----	--

3. Választhatsz

Egészítsd ki az alábbi mondatokat a megfelelő szóalakkal! Húzd alá a helyes megoldást!

A híres _____ megerősített biztonsági kísérettel szállították át a múzeumba.

a) drágakövet

b) drága követ

Tamás először bemelegített, _____ tíz kört a stadionban.

a) utánafutott

b) utána futott

_____ ládat találtak a régészek egy borsodi falu határában.

a) Többezer éves

b) Több ezer éves

6 p	
-----	--

4. Oda-vissza

A következő meghatározásokra olyan válaszokat adj, amelyek visszafele olvasva is értelmes szót adnak!

Pl.: víziállat: rák – kár

égtáj: _____ - _____

csomóz: _____ - _____

táncmulatság: _____ - _____

bútordarab: _____ - _____

filmszínház: _____ - _____

10 p	
-------------	--

5. Emlékszel?

Melyik műből származnak az alábbi idézetek? Írd le a mű szerzőjét és címét!

- a) „Napfölkelte után negyedórával egy asszonyt jelentettek az örök. A fejére borított fekete selyemferedzséről látszott, hogy török asszony.
Maklár felől jött. Öszvéren ült. A magas kápájú nyeregben előtte egy kis magyar gyerek.”

szerző: _____ cím: _____

- b) „Most rabló mongol nyilat
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.”

szerző: _____ cím: _____

- c) „Öcséd örökségét, jól van, elfogadom,
S rá te vagy legméltóbb, tehát néked adom:”

szerző: _____ cím: _____

- d) „Olvastam, költőtárs, olvastam művedet,
S nagy az én szívemnek ő gyönyörűsége.”

szerző: _____ cím: _____

- e) „Egy híjját esmértem
Örömmnek még:
Lilla szívét kértem;
S megadá az ég.

szerző: _____ cím: _____

10p	
------------	--

6. Kapcsolj magasabb sebességre!

Tudod, honnan kapták a nevüket a különböző autómárkák? Most megtudhatod, ha megoldod a következő feladatot. Írd a márkanév betűjelét származása története elé! Az internetet is segítségül hívhatod.

a)	Alfa		Nevét egy svájci autóversenyzőről kapta, logójában még most is ott van a svájci kereszt.
b)	Audi		koreai nyelven jelentése végtelen univerzum
c)	Chevrolet		alapítójának keresztnéve: Henry, aki feltalálta a futószalagos autógyártást.
d)	Daewoo		Mozaikszó: Anonima Lombardia Fabrica Automobili
e)	Mitsubishi		japán szó, jelentése: három gyémánt
f)	Ford		a latin ige jelentése: hallgasd!

6p

7. Helyesen használjuk az idegen szavakat?

Tudod-e, mit jelentenek az alábbi kifejezések? Húzd egymáshoz az összetartozó magyar és idegen kifejezéseket! Az egyik magyar szó minden esetben felesleges. (Használhatod az Idegen szavak és kifejezések szótárát.)

demokrácia	népesedés
	bemutató
demográfia	jogegyenlőség

bibliofil	könyvszerető
	könyvtár
bibliotéka	bibliai

export	bevezetés
	gyors
expozió	kivitel

komplexum	bonyolult
	tudatalatti
komplexus	épületegyüttes

liberális	törvényes
	szabadelvű
legális	irodalmi

10p

8. Olvasd el figyelmesen Kányádi Sándor: Üzenet pásztortűzhöz estéli szállásra című versét, majd válaszolj a kérdésekre!

Szálljatok föl, lassú ködök,
magasodjatok az égre,
vegyüljete az égi nyáj
báránylehő-seregébe.

Hadd lássam a csorónkáló
nagy medrű kis patakokat
s az ősz felé délig deres,
eldugott friss tisztásokat.

Hadd lássam a székely hegyek
bükkös, fenyős kéklő ormát,
ahonnan már, amint hittem,
csak egy lépés a mennyország.

Szálljatok föl, lassú ködök,
emlékeim száz bokráról,
volt társaim folton-foltos
ázott-pállott gúnyájáról.

- a) Húzd alá, mit jelent a *gúnya* szó!

szegényes felsőruházat – díszített női kabát – eső elleni vászonsátor

Milyen mai kifejezést használnál a *csorónkáló* szó helyett? _____

Mit jelent az *égi nyáj*? _____

Mondd másképp: *volt társaim*: _____

4p	
----	--

- b) Írj egy példát a versből írásban jelöletlen teljes hasonulásra! _____

Írj példát a versből összeolvadásra! _____

4p	
----	--

- c) Mi a szófaja a versben az *eldugott* szónak? _____

Írj ki a versből egy igekötős igét! _____

Mi az *ősz* szófaja a versben? _____

Milyen szófaj lehet még az *ősz*? _____

4p	
----	--

- d) Bontsd szerkezeti elemeire a következő szavakat, jelöld a következőképpen:

szótő=1 képző=2 jel=3 rag=4

tisztásokat

szálljatok

7p	
----	--